

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

Anexa nr. 6
la Hotărârea Consiliului INJ
nr. 16/2 din 17.10.2022

CURRICULUM

pentru instruirea prin activități simulative la modulul
„PROCEDURA ÎNAINTEA PRIMEI INSTANȚE”
(candidați la funcția de judecător)

AUTORI:

Maria Ghervas,
judecător, Curtea Supremă de Justiție, formator INJ
Angela Bostan,
judecător, Curtea de Apel Chișinău, formator INJ
Nicolae Șova,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Constantin Roșca,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Eleonora Badan-Melnic,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Gheorghe Stratulat,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Vladislav Holban,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Dragoș Crigan,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Maria Frunze,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Natalia Rusu,
judecător, Judecătoria Chișinău, formator INJ
Violeta Cojocaru,
doctor habilitat în drept în drept, formator INJ
Vladislav Clima,
formator INJ
Petru Balan,
avocat, magistrul în drept, formator INJ
Victoria Iftodi,
notar, formator INJ
Ion Bocan,
asistent judiciar, formator IN

_____ AVIZAT

Director interimar al INJ

Ecaterina POPA

CHIȘINĂU, 2022

I. INTRODUCERE

Dinamica succedării acțiunilor procesuale determină divizarea procesului civil în părți, numite convențional faze procesuale. Parcurgerea tuturor fazelor nu este necesară pentru examinarea unei cauze civile, acestea delimitându-se astfel în fazele obligatorii (inevitabile) și facultative.

Procesul civil în mod inevitabil se declanșează prin producerea fazei de intentare, fiind urmată de faza de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare, faza de dezbateri judiciare și faza de executare benevolă, care sunt obligatorii și pe care, inevitabil le parcurge orice cauză civilă.

Curriculum-ul pentru activitățile simulative din modulul „Procedura civilă înaintea primei instanțe” are drept scop formarea abilităților de înțelegere, interpretare și aplicare corectă a prevederilor legale la examinarea în prima instanță a cererilor de recuzare/abținere/strămutare; cererilor de aplicare a măsurilor de protecție în cazul violenței în familie și de confiscare a averii nejustificate în folosul statului; cauzelor civile în litigii privind dreptul de proprietate, nulitatea actului juridic; cauzelor civile în litigii care rezultă din neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale civile. Rezoluțiunea contractelor; cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul succesoral, din dreptul muncii, din dreptul familiei, care rezultă din răspunderea delictuală; cauzelor civile în proces de insolvență; cauzelor civile cu elemente de extraneitate; cauzelor civile cu implicarea instanței de judecată în executarea civilă silită; particularitățile examinării cauzelor în procedură specială; cauzelor civile în litigii de drept administrative.

La fel, se urmărește efectuarea simulărilor, dezvoltarea deprinderilor practice și abilităților necesare judecătorului la fiecare fază a procesului civil și care influențează în mod direct soluționarea corectă a cauzelor civile.

Obiectivele și sarcinile-cheie a modulului simulativ la tema sus-menționată constau în a desfășura un proces de instruire cu utilizarea exclusivă a unor activități de simulare, conform unor scenarii din timp pregătite, care vor include: activități de întocmire a actelor procesuale, activități de simulare a ședințelor de judecată, activități de întocmire a încheierilor judecătorești, hotărârilor, activități de analizare și discutare a unor soluții deja pronunțate în cauze civile reale, alte activități practice etc. Scopul activităților de simulare constă în a asigura viitorii judecători cu cunoștințe, abilități și deprinderi practice pentru aplicarea corectă a legislației procesual civile și legislației materiale conexe la soluționarea incidentelor procedurale și a cererilor la examinarea unei cauze civile.

Curriculum-ul și scenariile în baza cărora se vor petrece activitățile simulative sunt elaborate în baza legislației procesual-civile în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare.

II. COMPETENȚE

Urmare a activităților simulative, audientul candidat la funcția de judecător va obține următoarele competențe, deprinderi și abilități practice:

- a) competențe practice de organizare și desfășurare a unui proces civil;
- b) competențe și abilități de comportament în proces, în special în situații de criză sau conflictuale;
- c) abilități de „menținere sub control” a publicului, părților și participanților la proces;
- d) aprofundarea cunoașterii normelor de procedură (cunoașterea procedurii „pas cu pas”) aplicabile în cazul: scoaterii cererii de pe rol/ încetării procesului civil; rolul judecătorului în promovarea medierii; soluționării cererilor de recuzare/abținere/strămutare; în cazul

- aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii; instituire a unei măsuri de ocrotire judiciară/ aplicarea măsurilor de protecție în cazul violenței în familie; ordonării expertizei și examinarea cererilor de confirmare a tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil și de eliberare a titlului executoriu;
- e) cunoașterea problemelor de procedură care pot apărea în practică în astfel de situații;
 - f) competențe de cunoaștere și înțelegere a rolului pe care îl au în proces părțile, reprezentanții, avocații, alți participanți, grefierii, traducătorii etc., precum și dezvoltarea abilităților practice de interacțiune cu aceștia;
 - g) dezvoltarea abilităților de comunicare: cu părțile și participanții la proces, cu publicul și cu mass-media;
 - h) aprofundarea cunoașterii drepturilor fundamentale și libertăților omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, alte acte internaționale și aplicarea lor în practică;
 - i) dezvoltarea abilităților de redactare, motivare a încheierilor judecătorești și a hotărârilor, precum și utilizarea corectă a jurisprudenței CEDO în motivarea lor;
 - j) dezvoltarea abilității de management corect al timpului judiciar;
 - k) dezvoltarea aptitudinilor de recunoaștere și minimizare a stereotipurilor și prejudecăților;
 - l) dezvoltarea abilităților de lucru cu tehnica de calcul.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul modulului de activități simulative, audientul candidat la funcția de judecător va:

1. ști spectrul chestiunilor care trebuie soluționate la faza intentării procesului civil;
2. cunoaște modul de desfășurare și organizare a ședinței de pregătire a cauzelor civile pentru dezbateri judiciare;
3. ști să conducă și să desfășoare o ședință de judecată în care se vor soluționa probleme și incidente care nu țin de fondul unei cauze civile;
4. cunoaște bine procedura de soluționare a unor chestiuni ce țin nemijlocit de rolul judecătorului la faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare precum: soluționarea problemei intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților; prezentarea tuturor probelor, luarea măsurilor pentru concilierea părților, inclusiv prin recurgere la mediere; citarea în ședință de judecată; reclamarea probelor necesare de la organizații și persoane fizice; efectuarea expertizei; introducerea în proces a specialistului sau interpretului; problema asigurării acțiunii, strămutării cauzei la o altă instanță judecătorească, soluționării excepțiilor de tardivitate a pretențiilor, cererilor de modificare a cererii de chemare în judecată sau, după caz, a cererii reconvenționale, cererilor participanților la proces privind încetarea procesului sau scoaterea cererii de pe rol etc.;
5. cunoaște problemele de procedură care pot apărea în practică în astfel de situații și felul în care acestea pot fi depășite;
6. ști să emită și să motiveze încheierile și hotărârile judecătorești care se emit în astfel de cazuri;
7. ști să utilizeze corectă jurisprudența CEDO în motivarea încheierilor și hotărârilor;

8. avea abilități de aplicare practică a drepturilor fundamentale și libertăților omului prevăzute de Constituție, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale alte acte internaționale;
9. avea abilități de management corect al timpului judiciar;
10. avea abilități de lucru cu tehnica de calcul;
11. avea abilități de comunicare: cu părțile și participanții la proces, cu publicul și cu mass-media;
12. avea abilități de „menținere sub control” a publicului, părților și participanților la proces.

IV. ADMINISTRAREA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE

Tematica activităților de simulare	Formator	Semestrul	Total ore pentru simulări	Evaluarea
<i>Procedura înaintea primei instanțe</i>				
Medierea extrajudiciară-modalitate de soluționare extrajudiciară a litigiilor. Rolul judecătorului în promovarea medierii. Procedura de confirmare a tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil și de eliberare a titlului executoriu	Felicia Chifa	I	12(2/10)	Evaluare continuă a activității/ Examen final
Procedura de confiscare a averii nejustificate în folosul statului	Constantin Roșca	I	16(2/14)	
Particularitățile examinării cauzelor în procedură specială	Constantin Roșca	I	20 (4/16)	
Aplicarea măsurilor de protecție în cazul violenței în familie	Maria Frunze	I	20(2/18)	
Examinarea cauzelor civile în litigii privind dreptul de proprietate	Eleonora Badan-Melnic Dragoș Crigan	I	14(2/12)	

Examinarea cauzelor civile în litigii privind nulitatea actului juridic	Eleonora Badan-Melnic Dragoș Crigan	I	14(2/12)
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale civile. Rezoluțiunea contractelor	Rusu Natalia Ion Bocan Gladei Roger	I	40(12/28)
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul succesoral	Vladislav Holban Victoria Iftodi	I	20(2/18)
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul muncii	Maria Ghervas	I	16(2/14)
Examinarea cauzelor civile cu implicarea instanței de judecată în executarea civilă silită	Angela Bostan Ion Bocan	I	16(2/14)
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei	Maria Frunze	I	16(2/14)
Examinarea cauzelor civile în litigii de drept administrativ. Procedura prealabilă în contenciosul administrativ. Procedura în prima instanță, în ordine de apel și recurs. Suspendarea executării actului administrativ contestat. Limitele controlului judecătoresc. Revizuirea hotărârilor judecătorești în procedura de contencios administrativ (drept vamal, drept fiscal)	Angela Bostan Vladislav Clima Petru Balan	I	64(12/52)
Examinarea cauzelor civile cu elemente de	Vladislav Clima Violeta Cojocaru	I	14(2/12)

extraneitate				
Examinarea cauzelor civile în proces de insolvență	Nicolae Șova	I	32(4/28)	
Examinarea cauzei civile în litigii care rezultă din răspunderea delictuală	Gheorghe Stratulat	I	14(2/12)	

V. TEMATICA SIMULĂRILOR ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR ÎN ACTIVITĂȚILE DE SIMULARE

Nr. crt.	<i>Tema instruirii prin activități simulative</i>	<i>Numărul de ore pentru activitățile simulative</i>
Medierea extrajudiciară- modalitate de soluționare extrajudiciară a litigiilor. Rolul judecătorului în promovarea medierii. Procedura de confirmare a tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil și de eliberare a titlului executoriu		
1.	Implicații teoretice privind medierea extrajudiciară. Rolul judecătorului în promovarea medierii. Procedura de confirmare a tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil și de eliberare a titlului executoriu	2
2.	Metodologia evaluării oportunităților pentru soluționarea extra judiciară prin mediere a unei cauze civile în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare	2
3.	Simularea procesului de promovare de către judecător a medierii extrajudiciare, explicarea părților a dreptului de a recurge la mediere, informarea despre esența, avantajele și efectele medierii și propunerea de a participa la o ședință de informare cu privire la soluționarea litigiilor prin mediere	1
4.	Simularea examinării unui caz în care părțile decid să recurgă la mediere. Întocmirea de către judecător a actelor procedurale civile specifice intentării procesului civil în cazul nerespectării procedurii de adresare prealabilă la mediere. Întocmirea actelor specifice fazei pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare și a fazei dezbaterilor judecate în cazul în care părțile recurg la mediere	2
5.	Simularea procesului de examinare a cererii de confirmare a tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil în litigiile privind protecția consumatorilor	2
6.	Simularea procesului de examinare a cererii de confirmare a tranzacției încheiate în scopul prevenirii unui proces civil în litigiile de familie și în litigiile de muncă	2
7.	Evaluare și feedback	1
Total ore		12
Procedura de confiscare a averii nejustificate în folosul statului		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii de confiscare a averii nejustificate în folosul statului	2

2.	Simularea procesului de examinare a cererii de asigurare a acțiunii în cadrul cererii cu privire la confiscarea averii nejustificate în folosul statului	4
3.	Simularea procesului de soluționare a suspendării procesului în cadrul cererii cu privire la confiscarea averii nejustificate în folosul statului	3
4.	Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la confiscarea averii nejustificate în folosul statului	6
5.	Evaluare și feedback	1
Total ore		16
Particularitățile examinării cauzelor în procedură specială		
1.	Implicații teoretice incidente cauzelor civile examinate în procedură specială	4
2.	Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciare. Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la reînnoirea măsurii de ocrotire judiciare	2
3.	Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară în temeiul art. 94 Cod civil. Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară în temeiul art. 308 CPC	2
4.	Simularea ședinței de soluționare a cererii de declarare a persoanei dispărută fără veste sau decedată	2
5.	Simularea ședinței de soluționare a cererii de încuviințare a spitalizării forțate și a tratamentului forțat. Simularea ședinței de soluționare a cererii de încuviințare a examenului psihiatric sau spitalizării în staționarul de psihiatrie	2
6.	Simularea ședinței de soluționare a cauzelor privind faptele care au valoare juridică	3
7.	Simularea ședinței de soluționare a cauzelor de constatare a faptului acceptării unei succesiuni și locul ei de deschidere. Simularea ședinței de soluționare a cauzelor privind constatarea altor fapte cu valoare juridică	4
8.	Evaluare și feedback	1
Total ore		20
Aplicarea măsurilor de protecție în cazul violenței în familie		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii de examinare a cererilor de aplicare a măsurilor de protecție în cazul violenței în familie	2
2.	Simularea procesului de soluționare a cererii cu privire la aplicarea măsurilor de protecție în cadrul violenței în familie	4
3.	Simularea procesului de soluționare a cererii de aplicare a măsurilor de protecție în privința minorului/părinților - în cadrul violenței în familie	4
4.	Simularea procesului de soluționare a individualizării măsurilor de protecție și a termenului de aplicare - în cadrul violenței în familie	2
5.	Simularea procesului de soluționare a problemei de încetare a procesului în cazul în care cererea de aplicare a măsurilor de protecție este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca legea să le confere acest drept	3
6.	Simularea procesului de soluționare a problemei de prelungire a	2

	măsurilor de protecție aplicate anterior	
7.	Simularea procesului de soluționare a problemei de revocare a măsurilor de protecție aplicate anterior	2
8.	Evaluare și feedback	1
Total ore		20
Examinarea cauzelor civile în litigii privind dreptul de proprietate		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii de examinare a litigiilor privind dreptul de proprietate	2
2.	Simularea examinării cauzelor civile privind recunoașterea dreptului de proprietate	2
3.	Simularea examinării cauzelor civile privind partajarea bunului proprietate comună	3
4.	Simularea examinării cauzelor civile privind apărarea dreptului de proprietate	3
5.	Simularea examinării cauzelor civile privind pierderea dreptului de proprietate	3
6.	Evaluare și feedback	1
Total ore		14
Examinarea cauzelor civile în litigii privind nulitatea actului juridic		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii de examinare a litigiilor privind nulitatea actului juridic	2
2.	Simularea examinării cauzelor civile privind nulitatea absolută a actului juridic civil	4
3.	Simularea examinării cauzelor civile privind nulitatea relativă a actului juridic civil	4
4.	Simularea examinării cauzelor civile privind ineficiența actului juridic civil	3
5.	Evaluare și feedback	1
Total ore		14
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale civile. Rezoluțiunea contractelor		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii de examinare a cauzelor civile în litigii care rezultă din neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale civile. Rezoluțiunea contractelor	12
2.	Simularea examinării cauzelor civile privind mijloacele juridice de apărare ale creditorului în caz de neexecutare a obligației de către debitor	4
3.	Simularea examinării cauzelor civile privind încasarea dobânzilor de întârziere și a penalităților	5
4.	Simularea examinării unei acțiuni oblice și a unei acțiuni revocatorii	5
5.	Simularea examinării cauzelor civile privind mijloacele juridice de garantare a executării obligațiilor	5

6.	Simularea examinării cauzelor civile privind rezoluțiunea contractelor	4
7.	Simularea examinării cauzelor civile ce derivă din contractele de credit bancar, încasarea datoriilor și executarea garanțiilor	4
8.	Evaluare și feedback	1
Total ore		40
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul succesoral		
1.	Implicații teoretice incidente asupra procedurii de examinare a cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul succesoral	2
2.	Simularea examinării cauzelor civile privind interpretarea, anularea testamentului	2
3.	Simularea examinării cauzelor civile privind acceptarea și renunțarea la succesiune	4
4.	Simularea examinării cauzelor civile privind declararea moștenitorului ca fiind nedemn	4
5.	Simularea examinării cauzelor civile privind răspunderea moștenitorului pentru obligațiile masei succesoriale	3
6.	Simularea examinării cauzelor civile privind contestarea actelor notarului	4
7.	Evaluare și feedback	1
Total ore		20
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul muncii		
1.	Aspecte practice privind procedura de examinare a cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul muncii	2
2.	Simularea judecării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă	6
3.	Simularea examinării cauzelor civile în cazul suspendării contractului individual de muncă	2
4.	Simularea examinării cauzelor civile privind disciplina muncii	3
5.	Simularea examinării cauzelor civile privind obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți	2
6.	Evaluare și feedback	1
Total ore		16
Examinarea cauzelor civile cu implicarea instanței de judecată în executarea civilă silită		
1.	Aspecte teoretice privind procedura de executare silită civilă și implicarea instanței în procedura de executare	2
2.	Simularea examinării demersurilor executorului judecătoresc	1
3.	Simularea examinării contestațiilor împotriva actelor executorului judecătoresc	8
4.	Simularea examinării acțiunii de ridicare a sechestrului	4
5.	Evaluare și feedback	1
Total ore		16
Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei		
1.	Aspecte teoretice privind procedura de examinare a cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei	2

2.	Simularea examinării cauzelor civile privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere	4
3.	Simularea examinării cauzelor civile privind decăderea din drepturi părintești	3
4.	Simularea examinării cauzelor civile privind stabilirea, contestarea paternității	3
5.	Simularea examinării cauzelor civile privind adopția	3
6.	Evaluare și feedback	1
Total ore		16
Examinarea cauzelor civile în litigii de drept administrativ. Procedura prealabilă în contenciosul administrativ. Procedura în prima instanță, în ordine de apel și recurs. Suspendarea executării actului administrativ contestat. Limitele controlului judecătoresc. Revizuirea hotărârilor judecătorești în procedura de contencios administrativ (drept vamal, drept fiscal)		
1.	Aspecte teoretice privind procedura contenciosului administrativ. Specificul cauzelor de contencios administrativ în domeniul vamal și fiscal	6
2.	Metodologia întocmirii de către judecător a actelor procedurale în contenciosul administrativ	6
3.	Activități simulative a fazei de pregătire pentru examinare în fond a cauzelor de contencios administrativ	10
4.	Activități simulative privind suspendarea actelor administrative în contenciosul administrativ	6
5.	Simularea cauzelor de contencios administrativ din domeniul dreptului vamal. Procedura în prima instanță.	10
6.	Simularea cauzelor de contencios administrativ din domeniul dreptului fiscal. Procedura în prima instanță	10
7.	Simularea cauzelor de contencios administrativ. Procedura în apel	8
8.	Simularea cauzelor de contencios administrativ. Procedura în recurs	7
9.	Evaluare și feedback	1
Total ore		64
Examinarea cauzelor civile cu elemente de extraneitate		
1.	Aspecte teoretice privind examinarea cauzelor civile cu elemente de extraneitate. Determinarea competenței jurisdicționale internaționale a instanțelor din Republica Moldova. Legea aplicabilă procedurii de judecată în procesul civil internațional	2
2.	Simularea examinării delegațiilor judecătorești. Comisiile rogatorii internaționale. Citarea martorilor și a experților. Imunitatea	3
3.	Simularea examinării cererilor privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine	4
4.	Simularea examinării cererilor privind recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine	4
5.	Evaluare și feedback	1
Total ore		14
Examinarea cauzelor civile în proces de insolvență		

1.	Implicații teoretice privind procedura insolvenței	4
2.	Condițiile înaintării cererii introductive	2
3.	Simularea ședinței de examinare a cererii introductive, hotărârea instanței, calea de atac	6
4.	Simularea ședinței de examinare a cererii de validare a poprii	5
5.	Simularea ședinței de examinare a cererii de contestare a actelor juridice încheiate de debitor	4
6.	Simularea ședinței de examinare a cererii de separare a bunurilor din masa debitoare	4
7.	Simularea ședinței de examinare a cererilor privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului	6
8.	Evaluare și feedback	1
Total ore		32
Examinarea cauzei civile în litigii care rezultă din răspunderea delictuală		
1.	Aspecte teoretice privind examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din răspunderea delictuală	2
2.	Simularea examinării acțiunilor privind răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un minor, de o persoană în vîrstă careia s-a instituit o măsură de ocrotire judiciară și de o persoană cu discernământ diminuat	4
3.	Simularea examinării acțiunilor privind răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată	3
4.	Simularea examinării acțiunilor privind repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces	4
5.	Evaluare și feedback	1
Total ore		14
Total ore de instruire		328 (54/274)

VI. METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE/RESURSE LOGISTICE

METODICA ACTIVITĂȚILOR DE SIMULARE	RESURSE LOGISTICE
<p><i>Reguli referitoare la scenariile folosite în cadrul activităților de simulare.</i></p> <p>Scenariile conform cărora se vor petrece activitățile de simulare sunt elaborate de formator pe baza unor cauze civile reale, însă nu se vor copia sau repeta.</p> <p>Scenariile sunt modelate astfel încât, pe lângă faptul că, vor implica situații des întâlnite în practică, vor scoate în prim plan subiecte complicate sau dificil de soluționat, ceea ce va implica (pentru audienți) un efort suplimentar de studiere a practicii judiciare, recomandărilor C.S.J., teoriei de specialitate etc.</p> <p>Scenariile nu vor include și actele procesuale care se întocmesc de către părți și alți participanți la proces în cazurile pe baza</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ una sau mai multe săli special amenajate pentru simularea proceselor de judecată; ➤ echipament de înregistrare video și audio a ședinței de judecată; ➤ o sală dotată cu unul sau mai multe calculatoare și printere; ➤ acces la internet, materiale de birotică;

căroră se petrec activitățile simulative. Scenariile vor fi întocmite astfel încât să includă posibilitatea părților de a discuta și contesta argumentat și întemeiat posibilitatea încetării procesului sau scoaterii cererii de pe rol. Astfel, încât în dependență de argumentele aduse audientul cu rol de judecător să decidă adoptarea soluției procesuale potrivite.

Aspecte metodice recomandate pentru lucru în grup.

Grupul de audienți se va împărți în grupe a câte patru audienți în fiecare grup. Rolurile vor fi distribuite astfel: un judecător, un grefier, un reclamant (reprezentant al reclamantului), un pârât (reprezentant al pârâtului). Repartizarea audienților pe grupuri și repartizarea audienților din grupuri pe roluri se face de formator la începutul orei practice. Tot atunci fiecărui grup i se repartizează scenariul cauzei care urmează să fie simulată în dependență de tema simulării.

Activitatea scrisă în cadrul simulărilor.

Activitatea scrisă în cadrul grupurilor are loc concomitent, în toate grupurile.

Pentru aceasta formatorul pregătește un număr de scenarii la tema respectivă egal cu numărul de grupuri de audienți, astfel încât în activitatea scrisă să fie antrenați toți audienții candidați la funcția de judecător.

Pentru studierea scenariului și pregătirea unui act scris se acordă un interval de timp nu mai mare de 25-30 minute. În cazul unui scenariu complicat, nu se ține cont de acest interval de timp.

Audienții cu roluri de reclamanți în auditoriu studiază materialele scenariului și tot atunci pregătesc cererea sau demersul care va fi supus examinării în ședința simulată (în dependență de tematica activității simulative).

Cererea sau demersul pregătit de reclamanți se prindează și se transmite audientului cu rol de pârât din cadrul grupului și formatorului.

Audientul cu rol de pârât din cadrul grupului pregătește poziția sa scrisă referitoare la temeinicia cererii sau demersului respectiv, care se prindează și se transmite tot atunci audientului cu rol de reclamant și formatorului.

În tot timpul activităților scrise în grupuri, formatorul se află în auditoriu, supraveghează activitatea audienților, răspunde la întrebări și dă sfaturi și recomandări.

Dacă toate actele pregătite de audienți nu conțin erori grave de drept sau de interpretare care să suscite refacerea sau redactarea lor, ele se transmit audientului cu rol de judecător.

Activitatea verbală în cadrul simulărilor.

Activitățile simulative verbale au loc prin simularea unei ședințe de judecată, petrecută conform regulilor de procedură fixate în CPC. În ședința de judecată sunt antrenați audienții potrivit rolurilor dinainte stabilite.

Ședința de judecată se înregistrează audio și video.

După încheierea ședinței de judecată, audientul desemnat cu rol de judecător pregătește încheierea judecătorească.

- robe pentru judecător, grefier, avocați;
- după caz: tablă flip-chart, proiector.

Simulările ședințelor de judecată se fac pe rând: grup după grup. La finalul fiecărei activități de simulare cât și la finalul întregului modul de simulare, formatorul dă recomandări practice, comentează activitatea audienților. La fel, formatorul dă exemple de bune practici și rele practici.	
--	--

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă a audientului se va face cu două note pe scara de la 1 la 10 pentru fiecare activitate de simulare în care este antrenat. O notă va fi acordată pentru calitatea actelor procedurale întocmite (individual sau în grup). A doua notă va fi acordată pentru calitatea prestației verbale.

La evaluarea activității scrise se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Capacitatea de a rezuma și reda faptele.
- c) Capacitatea de a întocmi actele procedurale structurat și clar, în conformitate cu dreptul procedural național.
- d) Caracterul complex și plenitudinea documentelor.
- e) Corectitudinea soluției reținute în încheierea judecătorească și a concluziilor făcute.
- f) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului.
- g) Veridicitatea și logica motivării.
- h) Limbajul și stilul de redare.

La evaluarea activităților verbale se recomandă luarea în calcul a următoarelor criterii:

- a) Cunoașterea, aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural.
- b) Motivarea și caracterul adecvat al argumentelor.
- c) Modul de executare a obligațiilor și de exercitare a drepturilor care rezultă din calitatea procesuală atribuită în cadrul simulării;
- d) Corectitudinea aprecierii faptelor și a probelor;
- e) Corectitudinea reacției la situații neașteptate;
- f) Comportamentul în situații de conflict sau situații emoționale dificile;
- g) Corectitudinea, logica și ordinea adresării întrebărilor în cadrul audierilor;
- h) Calitatea strategiilor și tacticilor procesuale aplicate;
- i) Creativitatea;
- j) Aplicarea dreptului internațional și a normelor drepturilor omului;
- k) Veridicitatea, structurarea și logica expunerii verbale;
- l) Gestionarea timpului judiciar (pentru audientul care joacă rolul de judecător).

B. Evaluarea finală se va efectua prin examen compus din:

- a). test-grilă (format din întrebări teoretico-aplicative);
- b). sarcina practică, (care va consta din întocmirea unui act procesual, în baza unei spețe).

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte internaționale:

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Roma, 04.11.1950. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298 din 24.07.1997. În: Tratat

internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 1, Chișinău: Moldpres, 1998.

Convenția privind procedura civilă. Haga, 01.03.1954. Aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1136-XII din 04.08.1992. În: Tratatate internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 4, Chișinău: Moldpres, 1998.

Jurisprudența CtEDO (relevantă tematicilor instruirii):

<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D%7D>

Recomandările CEPEJ cu privire la mediere <https://www.coe.int/en/web/cepej/mediation-tools>

Hotărârile Curții Constituționale (relevante tematicilor de instruire): <https://constcourt.md/>

Acte legislative ale Republicii Moldova:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În vigoare: 27.08.1994.
2. CPC al Republicii Moldova nr.225 din 30.05.2003.
3. Codul civil, nr. 1107 din 06.06.2002
4. Codul familiei, nr.1316 din 26.10.2000
5. Codul muncii, nr. 154 din 28.03.2003
6. Legii cu privire la mediere nr. 137 din 03.07.2015
7. Legea pentru completarea Codului de procedură civilă nr. 31 din 17.03.2017
8. Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13.03.2003
9. Legea cu privire la organizarea judecătorească, nr. 514 din 06.07.1995
10. Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.1995
11. Legea taxei de stat, nr.1216 din 03.12.1992.
12. Legea cu privire la avocatură, nr.1260 din 19.07.2002.
13. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești, nr.59 din 15.03.2007.
14. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, nr.198 din 26.07.2007.
15. Legea privind statutul și organizarea activității grefierilor din instanțele judecătorești, nr.59 din 15.03.2007.
16. Legea cu privire la arbitraj, nr.23 din 22.02.2008.
17. Legea cu privire la arbitrajul comercial internațional, nr.24 din 22.02.2008
18. Legea cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, nr.264 din 11.12. 2008.
19. Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, nr.198 din 26.07.2007.
20. Legea despre prevenire și combaterea violenței în familie din 01.03.2007 (publicată la 18.03.2008 în MO nr.55-56, data intrării în vigoare –18.09.2008);
21. Legea privind procedura notarială, nr. 246 din 15.11.2018 (publicată la 01.02.2019 în MO nr. 30-37, art. 89).

Hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție (relevante tematicilor de instruire):

http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php

Recomandările Curții Supreme de Justiție (relevante tematicilor de instruire):

http://jurisprudenta.csj.md/db_rec_csj.php

Avizele consultative ale Curții Supreme de Justiție (relevante tematicilor de instruire):

http://jurisprudenta.csj.md/db_avize_csj.php

Bibliografie de profil:

1. Belei E. ș.a Drept procesual civil. Partea Generală. Chișinău: Editura Lexon și Cartea Juridică, 2014.
2. Belei E. ș.a Drept procesual civil. Partea Specială. Chișinău: Editura Lexon, 2016.
3. Cojocaru Violeta, Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă în Republica Moldova, CEP, USM, Chișinău, 2007.
4. Cojocaru Violeta, Lazăr Diana, Eficacitatea internațională a sentințelor arbitrale străine în sistemul Convenției de la New York din 1958 - Chișinău.- CEP USM.- 2018, 235 p.
5. Poalelungi M. ș.a. Manualul judecătorului pentru cauze civile. Ediția II. Chișinău: Tipografia centrală, 2013. <http://www.drept.usm.md/public/files/Manual-judecator-cauze-civile-2013f2697.pdf>
6. Leș I. Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Art.1-1133. București: Editura C.H. Beck, 2013.
7. Sergiu Baieș. Drept civil:Partea generală. Persoana fizică. Persoana juridică/S. Baieș, N. Roșca; USM.-Ed. a 5-a.-Ch.:S.n.,2014;
8. Sergiu Baieș, Nicolae Roșca. Drept civil. Drepturile reale principale. - Chișinău, 2005. Colectiv de autori. Sub redacția Sergiu Baieș: Drept civil. Persoana fizică. Persoana juridică;
9. Noul Cod Civil. Comentariu pe articole art. 1 – 2664. Editura Ch.Beck. București 2012;
10. Sergiu Baieș, Aurel Băieșiu, Valentina Cebotari, Ion Crețu, Victor Volcinski. Drept civil;
11. Drepturile reale. Teoria generală a obligațiilor. - Chișinău 2005;
12. Gheorghe Chibac, Aurel Băieșu, Alexandru Rotari, Oleg Efrim. Drept civil. Contracte speciale. Chișinău, 2005.
13. Comentariu la Codul civil al Republicii Moldova. Colectiv de autori. Volumul I-II. - Chișinău,2006;
14. Roșca Nicolae, Sergiu Baieș. Dreptul afacerilor. Volumul I. - Chișinău, 2004;
15. Roșca Nicolae, Sergiu Baieș. Dreptul afacerilor. Volumul II. - Chișinău, 2006;
16. Ugo Mattei, Sergiu Baieș, Nicolae Roșca. Principiile fundamentale ale dreptului de proprietate. Chișinău: ARC, 2000;
17. Sergiu Baieș. Posesiunea / Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova. - Chișinău, 2004;
18. Sergiu Baieș. Uzucapiunea / Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova. - Chișinău, 2004;
19. Lazăr Tudor. Societatea comercială persoană juridică în economia de piață. - Chișinău, 2000;
20. Chiriac Andrei. Aspecte istorico-teoretice ale persoanei juridice în legislația Republicii Moldova. Chișinău: Cartdidact, 2001;
21. Tabuncic Tatiana. Gajul ca mijloc de garantare a executării obligațiilor. - Arad: Concordia, 2006;
22. Sergiu Baieș. „Uzucapiunea” / Problemele implementării și aplicării Codului civil al RepubliciiMoldova la un an de la intrarea în vigoare. - Chișinău, 2004;
23. Roșca Nicolae. Noțiunea de insolvabilitate prin prisma Legii insolvabilității nr. 632/2001 //Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socioumanistice”. Volumul I. - Chișinău, 2005;
24. Vladislav Rusu, Ghenadie Focșa. Curs de drept comercial. - Chișinău, 2006;
25. Roșca Nicolae. Precizări teoretice privind înaintarea și admiterea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate // Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova. Seria „Științe socioumanistice”. Volumul I. - Chișinău, 2006;
26. Roșca Nicolae. Nulitatea actelor juridice ale debitorului anterioare intentării procesului de insolvabilitate // Rezumat al comunicării la Conferința științifică internațională.

- Învățământul superior și cercetarea – piloni ai societății bazate pe cunoaștere. Științe socioumanistice. Volumul II. - Chișinău, 2006;
27. Roșca Nicolae. Efectele juridice generate de hotărîrea de intentare a procesului de insolvență // Rezumat al comunicării la Conferința științifică internațională. Învățământul superior și cercetarea – piloni ai societății bazate pe cunoaștere. Științe socioumanistice. Volumul II. - Chișinău, 2006;
 28. Justiție pentru minori în interesul superior al copilului. Practici de lucru cu copilul victimă / Mighiu C., ș.a., Asociația Salvați Copii, Iași, 2008;
 29. Comentarii la Legea cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (modificarea Codului de procedură civilă) / Belei E., Balan P., Clima I., Munteanu A., ș.a., Chișinău, 2018;
 30. Valeriu Stoica. Drept civil. Drepturile reale principale. Vol. I. - București: Humanitas, 2004;
 31. Marin Voicu. Dreptul de proprietate. Doctrină și jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului. - București: Lumina Lex, 2003;
 32. Marin Voicu, Mihaela Popoacă. Dreptul de proprietate și alte drepturi reale. Tratat de jurisprudență 1991-2002. - București: Lumina Lex, 2002;
 33. C.Hamangiu, I.Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu. Tratat de drept civil român. Vol. I. - București: ALL, 1996;
 34. C.Hamangiu, I.Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu. Tratat de drept civil roman. Vol. II. - București: ALL, 1998;
 35. Liviu Pop. Drept civil. Drepturile reale principale. - Cluj Napoca: Cardial, 1993;
 36. Liviu Pop. Drept civil. Teoria generală a drepturilor reale. Universitatea din Cluj Napoca, 1987;
 37. Liviu Pop. Dreptul de proprietate și dezmembrămintele sale. - București: Lumina Lex, 1997;
 38. Ion P. Filipescu, Andrei I. Filipescu. Drept civil. Dreptul de proprietate și alte drepturi reale. Ediție revăzută și completată. - București: ACTAMI, 2000;
 39. Ioan Adam. Drept civil. Teoria generală a drepturilor reale. - București: Europa Nova, 1998;
 40. Eugen Chelaru. Curs de drept civil. Drepturile reale principale. - București: ALL Beck, 2000;
 41. Гражданское право // Под редакцией Е.А. Суханова. Том 1. - Москва: БЕК, 1993;
 42. Гражданское право // Под редакцией Е.А. Суханова. Том 1. - Москва: БЕК, 1998;
 43. Гражданское право // Под редакцией Е.А. Суханова. Том 2. Полутом 1. - Москва: Волтерс Клувер, 2004;
 44. Гражданское право // Под редакцией Ю.К. Толстого, А.П. Сергеева. Часть 1. - СанктПетербург: Теис, 1996;
 45. Гражданское право. Том 1. Учебник. // Под редакцией Ю.К. Толстого, А.П. Сергеева. - Москва: Проспект, 2002;
 46. Bout R., Prieto C., Cas G., Droit economique: Concurrence, Distribution, Consummation, Paris:Lamy, 1998;
 47. Blaise J.B., Droit des affaires. Commerçants, Concurrence, Distribution, Paris: L.G.D.J.,2002;
 48. Germain M., Vogel L., Traite de droit commercial, 17 edition, Paris: L.G.D.J.,1998.
 49. Ilie Dorin, Parascheva Dorin, Procesul de mediere, București, Editura Universitară, 2018
 50. Chifa Felicia, Mihailov Veronica, Medierea garantată de stat, Analiza empirică a situației și perspectivele pentru Republica Moldova, Chișinău 2020.
 51. Alina Ghiorgiu Medierea - Oxigen pentru o societate moderna, Editura universul juridic, București 2013.

52. Зверева Н. С. Взаимодействие альтернативных методов урегулирования споров и гражданского судопроизводства в праве России и Франции / под ред. В. В. Яркова. — М. : Статут, 2017.
53. Медиация в судебной системе: Сборник материалов /Составитель Ц.А. Шамликашвили. — М.: Издательство ООО «Межрегиональный центр управленческой и политической консультации». Москва, 2017.